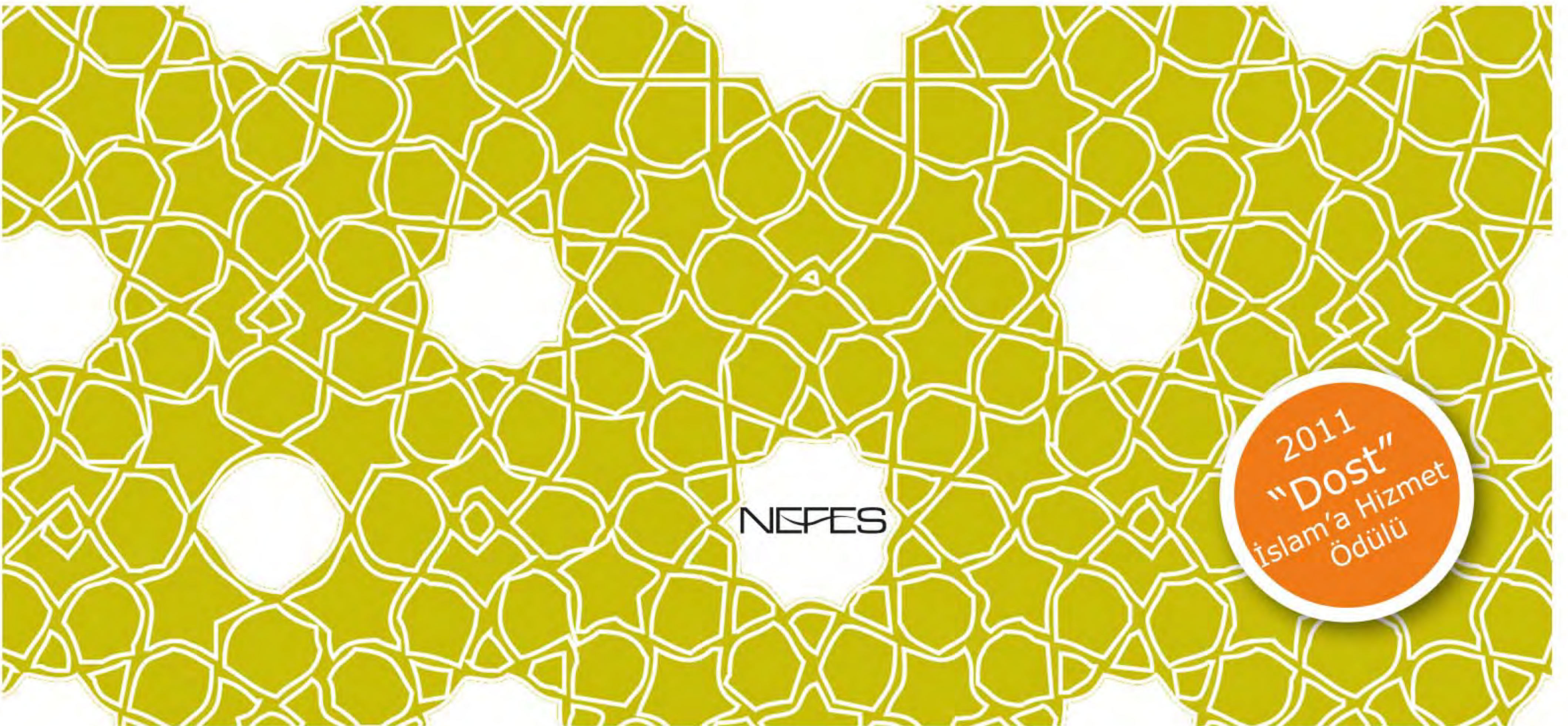

FARKLI KÜLTÜRLERDE HZ. MUHAMMED ALGISI

PEYGAMBER TAVİMİ

Prof. Dr. Omid Safi

NEFES

İÇİNDEKİLER

Türkçe Baskıya Önsöz	7
Giriş.....	9
1. Hazreti Muhammed'den Önceki Dünya	51
2. Muhammedî Devrim	97
3. Hazreti Muhammed'in Mîrâcı: Allah'la Yüz yüze ..	159
4. İbrahimî Bir Gelenek Olarak İslâm	185
5. Hz. Peygamber'den Sonra Yaşam, Hz. Hüseyin'den Sonra Ölüm	203
6. Muhammedî Rahmetin Yankıları.....	245
Sonuç	273
Dipnotlar.....	283
Teşekkür.....	305
Resim Numara ve Açıklamaları	307
Âyet-Hadis Dizini	311
Genel Dizin	313

GİRİŞ

Muhammedî anlayışa muhalefet edenler

Günümüzde pek çok insanın Hz. Muhammed'e toptan bir karşı duruşu olduğunu söyleyebiliriz. Bu yeni bir şey de değil. İnsanlar 1300 seneden beri Hazreti Muhammed'e saldırmakta; bazıları inanışlarından, bazıları da siyasî görüşlerinden dolayı. Hazreti Muhammed yaşamı süresince getirdiği yenilikçi sosyal kurallardan dolayı ailesinin fertleri tarafından saldırıya uğradı; Ortaçağda Dante ve Martin Luther gibi düşünürler ve yazarlar onu hedef tahtası haline getirdi, günümüzde ise "İslâm adına" yapılan terör eylemlerine cevaben çeşitli karikatürlerle ona hakaret ediliyor. Müslümanların O'nu nasıl hatırladığı, sevdiği ve hatırasını nasıl paylaşmadığını anlatmaya geçmeden önce, dışarıdan gelen bu saldırılardan bahsetmemiz gerekir. Bu olaylar bize Müslümanların tarihin bu önemli şahsiyetini nasıl algıladıklarını göstermekle kalmaz, aynı zamanda Peygamberleri hakkında neler söylediği konusunda endişeli olduklarını ve savunmacı bir duruş aldıklarını da ortaya koyar. Kısacası, Hazreti Muhammed hakkında söylenenler, inancımız ne olursa olsun, hepimizi ilgilendirmekte.

Çeşitli bağlarla birbirine bağlanmış bir dünyada yaşadığımız sıkça tekrarlanan ve hepimizin bildiği bir gerçek. Artık dünyada serbest bir şekilde dolaşan şeylerle yani sadece ürünler (giydiğimiz kıyafetler, petrol, arabalar) insanlar (göçmenler, mülteciler) veya fikirlerle (insan hakları, demokrasi) değil; aynı zamanda bu dünyada beraber yaşadığımız insanların dînî bilgileri, hassasiyetleri ve ön yargılarıyla da sürekli karşı karşıya gelmekteyiz. Bu durum dünya dinleri

kurucuları arasında hakkında en az genel bilgiye sahip olunan ve en sık yanlış anlaşılan Hazreti Muhammed söz konusu olduğunda iyice kendini hissettiriyor. Birçok Müslüman ülkenin (Irak, Afganistan, İran, Suudi Arabistan ve Pakistan ve hâlâ yaşanmaya devam eden dramdan dolayı Filistin/İsrail) sürekli haberlerde olması, yaşadığımız dünyanın jeopolitik bir gerçeği. Bunun sonucu olarak da insanlar İslâm'a karşı ilgi duyuyor. Bu ilgi bazı insanlar için çok daha özel bir mânâ taşıyor: Sadece Birleşik Devletler'de altı milyon Amerikalı İslâm dinini seçmiş durumda. Bu, Amerikalı Yahudiler veya Amerikalı Ortodoks Hıristiyanların sayısına denk. Muhtemelen bir o kadar Amerikalının da ailelerinde artık Müslüman fertler var. Bunun duygusal bir ifadesi olarak Başkan Barack Obama 2009 yılındaki Türkiye ziyareti sırasında demecinde şöyle demiştir: "Amerikalı Müslümanlar, Birleşik Devletler için bir zenginlik kaynağıdır. Başka birçok Amerikalının da ailelerinde Müslümanlar vardır ya da çoğunluğu Müslüman olan ülkelerde yaşamışlardır. Bunu biliyorum çünkü ben de o Amerikalılardan biriyim."¹ Müslümanlar tarafından büyük alkışla karşılanan Başkan Obama'nın bu demeci, Amerikan hikayesinin Müslüman hikayelerle nasıl geri dönülemez bir şekilde içiçe geçtiğinin güçlü bir delili.

Tüm dünyada 1.3 milyara yakın Müslüman var. Amerikalılar olarak kendimizi öncelikle Amerikalı ya da dünya vatandaşı olarak hissetmemiz bir şey değiştirmez: Eğitimli vatandaşlar olarak hepimizin İslâm hakkında doğru bilgiye sahip olmamız gerekir. Hazreti Muhammed de bu inancın tam orta yerinde durmaktadır ve Müslümanlar tarafından bu kadar sevilen ve Müslüman olmayanlar tarafından da hakkında bu kadar kötü şey söylenen bu kişi hakkında yeterli bilgiye sahip olmadan İslâm'ı tanıdığımızı söyleyemeyiz.

Günümüzde Hazreti Muhammed hakkında söylenen en saldırgan ve tartışmalı şeyler, kendi cemaatlerinin inançlarını başkalarının inançlarını yererek güçlendireceklerini düşünen birtakım Hıristiyan liderler tarafından telaffuz edilmektedir. Benim de doğum yerim olan Jacksonville, Florida'dan Güney Vaftiz Kilisesi Kongre Başkanı Jerry Vines, Hazreti Muhammed'i "cinlenmiş bir pedofil" olarak tanımladı. Başka bir Hıristiyan, Hazreti Muhammed karşısı Billy Graham'ın

(Başkan George W. Bush'un, Ocak 2001 yemin törenini organize etmesi için seçtiği kişi) oğlu olan Franklin Graham'dır. Oğul Graham İslâm'ı "şer dolu ve ahlâksız bir din" olarak tanımlamıştır.² 2008 Cumhuriyetçi başkan adayı John McCain, kampanyasında iki evanjelik Hıristiyan lider John Hagee ve Rod Parsley'nin desteğini almış, Parsley'den "mânevî rehber"i olarak bahsetmiştir.³ Tanınmış bir Hıristiyan siyonist olan Hagee İslâm tehdidinin Hitler'inkinden daha korkunç olduğuna inandığını söylemiş ve Kur'ân'ın Müslümanlara Yahudileri ve Hıristiyanları öldürmelerini emrettiğini iddia etmiştir. Parsley daha sonra daha da detaya girip İslâm'ın "Hazreti İsa karşıtı bir din" olduğunu ve Hazreti Muhammed'in "yaşayan Tanrı'dan değil, şeytanî ruhlardan vahiyler" aldığını söylemiştir.⁴

Bunlar münferit vakalar değil, kamusal alanda tekrar tekrar yaşanmış olaylardır. Yine önde gelen bir başka Hıristiyan lider olan Pat Robertson, 18 Eylül'de Fox Haber Kanalı'na çıkıp Hazreti Muhammed'i "gözü dönmüş bir fanatik," "bir hırsız, bir haydut" olarak itham etmiş, "bu adam bir katildi" demiştir. Robertson İslâm'ı "devasa bir aldatmaca", "kötü" ve "şeytanî" olarak tanımlamıştır.⁵ Başka bir Hıristiyan lider Jerry Falwell, *60 Dakika* adlı bir röportaj programında 11 Eylül anahtar kelimesini kullanarak Hazreti Muhammed'i dünyadaki tüm kötülüklerin başı olarak ilan edip Peygamber'e "terörist" demiştir.⁶ Bu örnekleri daha da artırabiliriz, ama bu saydıklarımız meseleyi açıklığa kavuşturmuştur sanıyorum. Bu Hıristiyan liderler marjinal karakterler değildir. Bu söylediklerini kamuya ait, herkese ulaşabilen medya kanallarında dile getirmektedirler. Müslümanlar Hz. İsa hakkında buna benzer şeyler söylemiş, ya da tüm Yahudileri "şeytanî" olarak tanımlamış olsaydı uluslararası kamuoyu bunları söyleyenleri hemen durdurmaya girişirdi. Aynı şekilde Falwell veya Robertson Yahudiliği şeytanî olarak tanımlamış olsa, gelebilecek tepkileri tahmin edebiliriz. Ama İslâm ya da Hazreti Muhammed aleyhinde bir şeyler söylendiğinde muamele hep farklı oluyor. Olaya en masum tarafından bakıldığında Hıristiyan liderler Hz. Muhammed'e terörist, ya da anti-Mesih dediklerinde nefret söylemi üretmiş değil, "konuşma özgürlükleri"ni kullanmış oluyorlar. Fakat, bu olanların şöyle kötü bir sonucu da oluyor: Dinleyicilerden

bir kısmı, gerçekten de bu duyduklarının az da olsa bir gerçeklik içerdiğine inanabiliyor. 21. yüzyılın ilk on yılında bazı Hıristiyanların (ve Batı hegemonyası savunucularının) bir Hz. Muhammed -ve bu durumda İslâm- problemi olduğunu söylemek mümkün.

Bu problemin sebebini anlamak zor değil. En bağınaz Hıristiyanlar dışında, Protestan ve Katolik otoriteler de dahil olmak üzere Hıristiyanların çoğu, doğal olarak da Müslümanlar, Yahudiler ve Hıristiyanların aynı Tek Tanrı'ya inandıklarını düşünmekte; bu inanışların hepsi vahiy, kurtuluş, ahlâk ve sorumluluk bilincine sahip. Fakat bazı Hıristiyanlar için Tanrı'nın İsa'dan sonra insanlığa nasıl ulaşabilmiş olacağı konusu bir muamma. Bazı Hıristiyanlar için -hepsi değil- Hazreti Muhammed'in varlığı teolojik bir meydana okumadır diyebiliriz. Hazreti Muhammed'e saldırarak Tanrı'nın İsa yoluyla insanlıkla kurduğu özel bağın kuvvetleneceğini düşünüyorlar. Ama onların bu hakaretleri, Hazreti Muhammed'i tarihin ve inancın çerçevesinden görmelerine ve İslâm'ı kendi içinde anlamalarına engel oluyor.

Mesele Hazreti Muhammed olduğunda birbirimizi duymuyor ve anlamıyoruz ve bu da algımızda bir tezat oluşturuyor. Mahallenizdeki kitapçıya gittiğinizde şöyle bir şey yapmayı deneyin: İslâm bölümüne gidin ve Hazreti Muhammed hakkındaki kitaplara bir bakın. İlk bakışta bile Hazreti Muhammed hakkındaki kamu algısının bölünmüş kişilik hastalığından muzdarip olduğunu görebilirsiniz. Bir tarafta dindar Müslümanlar ve İslâm'ı anlamaya açık olan gayrimüslimlerin yazmış olduğu, Hazreti Muhammed'i insanlığa hizmet etmiş en büyük rehberlerden, gönderilmiş büyük peygamberlerden biri olarak resmettiklerini görürüz.⁷ Diğer tarafta "Hz. Muhammed hakkındaki gerçeği" anlattıklarını iddia eden ama birçok tarihî hatâ, ön yargı ve düpedüz yalan barındıran kitaplar görürüz. Bu kitaplar İslâm'ı ya Hıristiyanlık'la dalga geçen şeytanî bir düzmece veya dünyaya hükmetmeye ya da dünyayı yok etmeye çalışan bir ideoloji olarak resmederler. Bu kitapların bir çoğu İslâm hakkında, İslâm tarihi hakkında bir bilgisi olmayan ve böyle bir bilgiyi edinmek

için gerekli olan dilleri -örneğin Arapça ve Farsça- bilmeyen yazarlar tarafından yazılmaktadır. Ayrıca bu aynı yazarlar, Yahudilik ve Hıristiyanlık tarihinin problemleri taraflarından da haberdar değildirler -Batı toplumlarındaki ırkçılıktan bahsetmiyorum bile. Ama bu bilgisizlikleri ve yetersizlikleri bu gibi yazarları Hazreti Muhammed karşıtı, İslâm karşıtı yazılar yazmaktan alıkoymamaktadır.

Çok üzücü bir şekilde, bir ya da iki yüzyıl önce Yahudilere yöneltilen hakaretlerin tekrar gündeme getirilip Müslümanlara yöneltildiğini görüyoruz. Özellikle de Yahudilerin bir zamanlar Avrupa'ya bağlılıklarını ispatlamaları istendiği gibi, şimdi Müslümanlar da aynı şekilde vatandaş olarak yaşadıkları ülkelere bağlılıklarını kanıtlamak durumunda bırakılıyorlar. Müslümanlar yeni sürüm bir Yahudi düşmanlığının hedefi haline gelmiş durumda. Tek meseleleri Filistin'in yerli halkına karşı çok tartışmalı bir tutumu olan İsrail devletinin, şu andaki haliyle devam etmesi yani laik Yahudilerin bir kısmının bu yeni sürüm 'Yahudi karşıtlığı'nın başını çekmesi.⁸ Küçük ama çok etkili bir örnek olarak, itibarını kaybetmiş George W. Bush rejiminin dışişleri politikalarına ideolojik destek sağlayan yeni muhafazakar (neokon) hareketi gösterebiliriz. Neokon hareketi bir yandan İsrail'i savunurken bir yandan da İslâm'ı kötülemeyi hedef alan bir hareket. Kendileri Yahudi karşıtı (antisemitik) davranışlara maruz kalan insanların çocuklarının ya da torunlarının aynı söylemin bir benzerinin başka insanlar hakkında, özellikle de İbrahim'in diğer çocukları hakkında yayılmasında nasıl rol aldıkları; insan gerçekten anlayamıyor. Buradan çıkarabileceğimiz bir sonuç İslâm aleyhindeki bu söylemin asıl problem olmadığı. Bu söylem sadece daha genel bir hastalığın, ön yargı ve ırkçılığın bir semptomu.

Ama sonuçta Hazreti Muhammed'in kötülenmesi yeni bir olay değil. 20. yüzyılın son on yılı ve 21. yüzyılın başlangıcı bize Hazreti Muhammed hakkındaki eski iftiraların devam ettiğini ve yenilerinin de üretilmekte olduğunu gösterdi. Bin yıl önce bu iftiralar şiddet, cinsellik ve dinî sapkınlık üzerinden dönüyordu. Günümüzdeki iftiralar da yine şiddet, cinsellik ve dinî sapkınlık üzerinden dönüyor. İnsan bu üretilen polemiklerin nasıl bu kadar yaratıcı zekâdan yoksun olduğuna şaşırıyor. Yapılan iftiralar bu kadar fazla hakaret

içermese, bin sene sonra yeni iftiralar üretmelerini beklerdik diye espri yapası geliyor insanın!

Bu kitapta Hazreti Muhammed'in hayatından ve evet, savaşlarından bahsedeceğiz. İslâm düşmanları ve iftiracıların sık sık zevküsefâyâ dayalı ve sapkın olduğunu iddia ettikleri evlilik hayatına bakacağız. Ayrıca İslâm ve diğer dinler arasındaki ilişkiyi irdelleyeceğiz. Hıristiyanların İsa'dan sonra gelmiş ilâhî bir mesajı kabul etmekte yaşadıkları zorluğu ve Müslümanların daha önce gelen vahiylerle nasıl baktıklarını ele alacağız. Bütün bunlar akademik bir yaklaşım ve hassasiyetle uzun uzun ele alınması gereken konular. Bu kitapta birbirimizi dinlemeden konuşmak yerine, birbirimizle konuşmayı deneyeceğiz.

Çarpıtmaları Aşma Çabası: Ortaçağ Polemiklerinin Günümüzde Süren Yankıları

Geçtiğimiz senelerde Batı kamuoyunda Hazreti Muhammed'in birçok resmi ve tasviri yer buldu -pek çoğu da şiddet dolu, grotesk ve hoş olmayan imajlardı. Bu tasvirler gerçekten rahatsız edici nitelikte: Hiçbir dinî geleneğin kurucusu bu kadar sistematik bir şekilde kötü tasvir edilmemiştir -ne Konfüçyuz, ne Laotzu, ne Mûsâ ne de İsa. Yakın zamanda üretilen Hazreti Muhammed tasvirleri, geçmiş Haçlı seferleri zamanlarından, Hıristiyanların İslâm aleyhinde ürettikleri imajlardan esinlenilerek yeniden kullanıma sürülmüş tasvirler. Bu olumsuz basmakalıp tasvirlerin en şaşırtıcı yanı hayal gücünden ne kadar yoksun oldukları. Hazreti Muhammed hakkında Ortaçağda ortaya çıkan polemikler genellikle Peygamber'i şeytanî, lanetlenmiş ve hatta deccalvarî bir yaratık olarak betimler.⁹ Batı edebiyatının bazı klasikleri, örneğin Dante'nin *Cehennem*'i, Hz Muhammed'i bedeninin üst kısmı yarılmış, cehennem dokuzuncu katına atılmış olarak tasvir eder. Bu anlatının açılış satırları şöyledir:

*Hiçbir fıçı böyle ortası veya yanlarından kopan bir parçayla böyle
yarılmamıştır -
çenesinden insanların gaz çıkardıkları yere kadar yarılmış bu
adam gibi.*

*Arasından bağırsakları sallanıyordu. İşkembesini gördüm,
insanın yediklerini dışkıya çeviren.
(Cehennem, kanto 28, satır 22-27)*

Dindar bir Müslüman bu kelimeler ağıza alındığında hemen “estağfurullah” (Allah’tan af dilerim) demek ihtiyacı duyar.

Fakat tarihsel olarak birbirimizle olan karşılaşmalarımızın ne çerçevede yürüdüğünü anlayabilmemiz için Dante’nin Hazreti Muhammed’le karşılaşmasını anlatan 28. kantodan sonraki bölüme de bakmalıyız:

*Ben onun haline bakakalmışken
bana baktı ve elleriyle göğsünü parçalayarak
Kendimi nasıl ayırıyorum, gördün mü? Muhammed’in nasıl
mengeneden geçtiğini gördün mü? dedi
Önümden gözü yaşlı bir şekilde Ali geçiyor, suratı çenesinden
kahrkühlüne kadar yarılmış.
Ve diğer gördüklerin de
yaşadıkları yerlerde rezalet çıkarıp hizipleşmelere yol açanlar,
işte bu yüzden onlar da böyle paramparça.
Arkamızda da bir şeytan duruyor.¹⁰*

Burada özellikle şaşırtıcı olan şey bu tasvirlerin kötü niyetli ve hakaret içerir nitelikte olmaları değil, İslâmî öğretilerin nasıl çarpıtılmış bir resmini sundukları. Hazreti Muhammed’in ortadan ikiye yarılmaya fikri nereden çıkmış olabilir? Bunlar İslâm’daki iki temanın tamamen saptırılmış hali gibi görünüyor. Allah Kur’ân’ın bir sûresinde Hz. Muhammed’i rahatlatmak için “Biz” zamirini kullanarak, ona şöyle hitap eder:

*“Biz kalbini açıp ferahlatmadık mı ve üzerinden yükü kaldırmadık mı o belini büken yükü? Ve yükseltmedik mi senin zikri-
ni?” (İnşirâh, 1-4)*

Kurânî bağlamda tekrar tekrar kullanılan “kalbini açmak” ifadesi (özellikle insan nefesini tuttuktan sonra), fiziksel nefes verme haliyle mânevî vecd, rahatlama, hava, hayat ve ruhla dolmayı birleştiren bir ifadedir. Kur’ân’ın başka bir âyetinde (Tâ-Hâ, 25) Hazreti Mûsâ yüreğinin genişlemesi için Allah’a dua eder. Enteresan bir şekilde o

âyetin geçtiği sûrenin adı Tâ-Hâ'dır, ki İslâmî gelenekte bu Hazreti Muhammed'in isimlerinden biridir.

Burada alıntıladığımız kalp açılmasıyla ilgili olan âyet Hazreti Muhammed'in siyerinde, Peygamber'in çocukluğunda geçtiği söylenen bir hikayeye eşleşir gibidir. Bu anlatıya göre bir melek Hazreti Muhammed'e gelir, kalbini eline alır ve tertemiz oluncaya kadar Hazreti Muhammed'in kalbini temizler.

Dante'deki tasvire dönersek, Hazreti Muhammed hakkındaki bu polemğin gerçekleri nasıl çarpıttığını görebiliriz. Kur'an'da Allah'ın Hazreti Muhammed'i teselli etmesi ve huzur vermesi, Hazreti Muhammed'in kalbinin temizlenmesi ile ilgili bir âyet; İslâm hakkında tartışma yaratmaya çalışan Hıristiyan geleneğinde Hazreti Muhammed'in boğazından midesinin alt kısmına kadar yarılarak cehennem ateşine atılması gibi bir imaja dönüştürülmüştür. Dante yüreğin genişlemesi ve mânevî olarak yükselme ile ilgili bir âyeti ebedî bir cezâ sembolüne dönüştürmüştür. Dante, İslâmiyet'e göre Cennet'in en yüksek tabakasına çıkan ve Allah'la yüz yüze gelen (bundan 4. Bölüm'de bahsedilecektir) ve ondan sonra insanlar arasına geri dönmeyi ve başkalarına da Allah'ın huzuruna çıkma yolunu göstermeyi seçen bir Peygamber'e Cehennem'i revâ görmüştür. İşte bu, benim Hazreti Muhammed hakkında yaşadığımız "zihinsel uyumsuzluk" dediğim şeydir ve günümüzde inançlar arası diyalog yaparken karşılaştığımız zorlukları artırmaktadır. Dante şüphesiz Batı edebiyatının deha isimlerinden biridir, ama mânîdar bir dinler arası diyaloga girmek istiyorsak, bu İtalyan bilgeden çok çok daha yapıcı olmamız gerekmekte.

Amerika'nın Kurucu Büyüklerinin (ve günümüz Başkanının) Olumlu İslâm Algıları

Şükür ki özelde Hazreti Muhammed, genelde İslâm hakkında üretilen söylemler hiçbir zaman tek tip ya da hep olumsuz olmadı. Aslına bakarsanız, Aydınlanma geleneğinin bir ayağı İslâm'ı daha "akılcı" bir din olarak görmüş ve Hazreti Muhammed hakkında da olumlu yorumlarda bulunmuştur.¹¹ Örneğin, Romantizm çağında Thomas

Carlyle Hazreti Muhammed'in bir şarlatan olduğuna dair söylemlere şöyle karşılık vermiştir: "Sahtekar bir adam bir din mi kurmuş? Sahtekar bir adam tuğladan bir ev bile yapamaz!" Carlyle aynı zamanda İslâm'ın etkisi hakkında şunları söylemiştir:

"Arap milleti için İslâm karanlıktan aydınlığa bir doğuştu; Arabistan ilk defa onun sayesinde canlılığa kavuştu. Fakir, hayvancılıkla geçinen ve dünyanın yaratılışından bu yana farkedilmeyen çöllerde dolaşan bir halk, sonra onlara inanabilecekleri kelimelerle bir Kahraman-Peygamber gönderiliyor. Böylelikle daha önce farkedilmeyen dünya tarafından tanınır hale geliyor, küçük olan dünya çapında oluyor ve bir yüzyıl içerisinde Arabistan, bir tarafta Gırnata bir tarafta Delhi'ye kadar uzanıyor; kahramanlık ve ihtişam içinde parlayan Arabistan dünyanın büyük bir kısmında uzun yüzyıllar boyunca parlıyor...

Daha önce de dediğim gibi, Büyük İnsan her zaman göklerden bir şimşek gibi gelir; diğer insanlar da tutuşmayı bekleyen yakıt gibi onu bekler -ki onlar da onunla beraber alev alsın."¹²

Amerikan geleneğinde ise Benjamin Franklin'in Amerika'nın nasıl bir dinî özgürlüğe sahip olması gerektiğine dair, Westminster Hall'un mütevelli heyetinden biri olarak söylediği şu cümleler çok önemlidir: "Konstantinopolis'in müftüsü (Müslüman Osmanlı İmparatorluğu'ndan) buraya Muhammed'in dinini öğretmek için bir elçi yollasa, bu kürsünün ona da açık olması gerekir."¹³

İslâm'a karşı gösterilen bu açık tutum Amerika'nın "kurucu baba"larının özelliklerinden biriydi. George Washington'a 1784 yılında Mount Vernon'da ne tür işçilerin çalıştırılması gerektiği sorulduğunda, kökenlerine bakmaksızın en iyi işçilerin çalıştırılması gerektiğini ifade eden bir cevap verdi: "Eğer işçiler iyiyse, Asyalı, Afrikalı veya Avrupalı olabilirler; mezhebi farketmezsiniz Müslüman, Yahudi veya Hıristiyan olabilirler veyahut ateist olabilirler."¹⁴ ABD tarihi boyunca, Amerikalı Müslümanlar George Washington'un hatırasını yaşatan çalışkan ve topluma katkı sağlayan vatandaşlar olma sözünü yerine getirdiler. Müslümanlar ve Amerika arasındaki süregelen ilişki 1797'deki Trablus Antlaşması ile daha da sağlamlaştırıldı:

“Amerika Birleşik Devletleri hükümeti hiçbir anlamda Hıristiyan dini üzerine kurulu değildir; Müslümanların yasaları, dini ve sükûnetine karşı hiçbir husumet yoktur.”

Buna daha sonra Başkan John Adams şöyle eklemiştir: “Şimdi bilinsin ki, ben John Adams, Amerika Birleşik Devletleri Başkanı, söz konusu antlaşmayı görüp değerlendirmiş olarak, Senato’nun tavsiyesi ve rızâsı ile birlikte, antlaşmanın aynısını, her bir fıkra ve maddesini kabul ve tasdik ediyorum.” Bir başka deyişle, Birleşik Devletler ve Müslümanlar arasındaki ilişki Amerikan tecrübesinin kökenlerine kadar uzanır ve kısmen pek çok kurucu büyük insanın kucaklayıcı yaklaşımları tarafınca oluşturulmuştur.

Benjamin Franklin ve George Washington’dan daha özlü bir Amerikan kişiliği varsa, o da Thomas Jefferson’dır. 1765 yılında Jefferson avukat unvanı alabilmek için baro sınavına hazırlanıyordu. Değişik geleneklerin hukuk anlayışlarına vâkıf olmak amacıyla, 1734 yılında Arapçasından tercüme edilen George Sale’in *Kur’an: Bilinen İsmiyle Muhammed’in Kur’ân’ı* adlı dönemin en yeni ve en güvenilir Kur’an tercümesini satın aldı.¹⁵ Jefferson’un kişisel Kur’an kopyası Kongre Kütüphanesi’nin koleksiyonları arasına girdi ve ABD Kongresi’ne seçilen ilk Amerikalı Müslüman olan Keith Ellison’un yemin töreninde kullanıldığında büyük bir ilgi çekti. Kur’ân’ın seçilmesini (daha yaygın olan İncil’in yerine) Amerikan kimliğinde bir iç patlamaya yol açacak kaygan bir yamaç olarak gören pek çok çağdaş bağnaz ve panik yaratan kimseler, Ellison’ı milliyetsiz ve Amerikan değerlerine bir tehdit olarak etiketlediler. Ellison Kongre’de üzerine yemin edilen metin olarak Kur’ân’ı kullanarak derin bir mesaj veriyordu: Eğer Thomas Jefferson, Kur’ân’ı alıp incelediyse ve Amerikalı olmak ile Müslüman olmak arasında bir tezat görmediyse, biz neden görelim ki?

Jefferson’un İslâm’a ve daha geniş anlamda “şarkî bilgeliğe” olan ilgisi geçici bir heves değildi. Arap dili ve dilbilgisi üzerine çalışmaya başladı ve İslâm tarihi ve Müslüman medeniyetler üzerine pek çok kitap edindi. “Doğu” üzerine çalışmalar yapmak için akademik programların kurulmasını destekledi. Otobiyografisinde bu ülkeyi sadece

Peygamberi Tanımak

Prof. Dr. Omid Safi

“Peygamberi Tanımak”; İslâm öncesi toplumlardan internet çağı toplumuna; sadece tarihi değil, günümüzü de şekillendirmeye devam eden Muhammedî Devrim üzerine, bilinenlerin dışında bir yolculuk çağırısı...

...kültür, gelenek ve inançların; savaş/barış, nefret/sevgi, ayrışma/birleşme, korku/cesaret, çatışma/uzlaşma gibi kutuplaşma kültürünü benimsemelerinin sebepleri üzerine kafa yormak isteyenlere bir çağrı!

1400 yıldır dünyanın çeşitli bölgelerinden Hz. Muhammed’e (s.a.s.) kişisel/kitlesel hakaret ve saldırılara tanık oluruz. Dünya üzerinde birbirinden farklı İslâmî gruplara müntesip, inanç sahibi Müslümanlar da bu saldırılar karşısında sürekli bir kaygı hali yaşarlar.

Peki, gerçekte O kimdi?

Bir tarafta; günümüzde yoluna îman edip, kendisine büyük saygı gösterenler...

Diğer tarafta; İslâmofobi kavramının arkasına gizlenip, bu dinin peygamberine olan nefretlerini sürekli taze tutanlar...

Herkesin tahayyülündeki, tarihî süreç içerisinde O’nun hakkında bildiklerimizden farklı bir portre mi?

Bu çalışma, ABD’nin önde gelen editörleri tarafından şu ana kadar değinilmemiş konuları cesaretle işlediği için, gelecek çalışmalara rehber olacak nitelik ve derinlikte bir eser olarak vurgulandı.

Prof.Dr. Omid Safi, orijinal adı “Memories of Muhammed: Why The Prophet Matters” olan elinizdeki bu kitabıyla 2011 “Dost” - İslâm’a Hizmet Ödülü’nü aldı.

9 786055 902438

